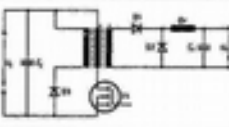
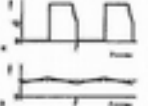
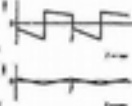
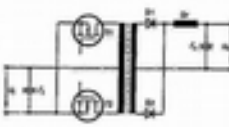
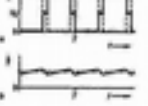
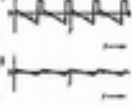

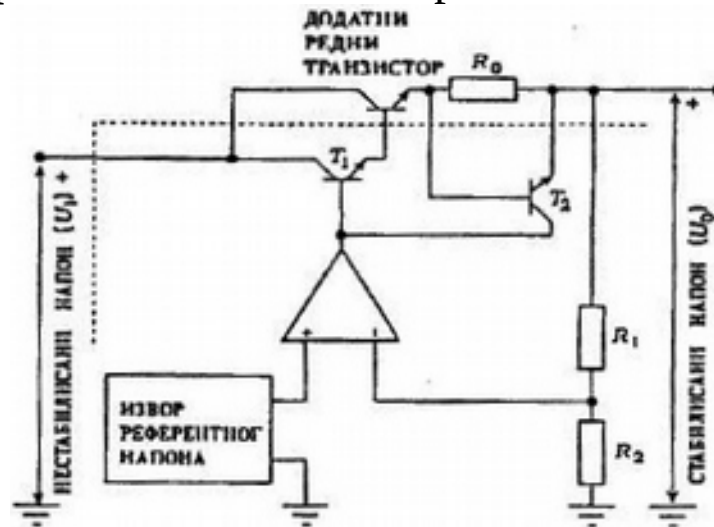
Контролни Електроника II

09.06.2017

- 1.a) Single transistor Forward Converter?
 б) Push-Pull converter?

Број	Слика spoja	Назив	Предности	Недостаци	Радиј циклус	a: напон на транзистору b: излазна струја (крез појед.)	c: струја на входу d: струја на излазу
1		Једнотактни проводни преводник Single transistor forward converter	- Размагнетисање језгра је могуће без проблема - Немазан потрошак	- Зарени напон транзистора инаге $U_{ce} > 2U_L$ - Потребан намоти размagnetисања - Потребна добра магнетика веза између намота примара и намота размagnetисања	$\frac{t_{on}}{T} = k \cdot D$		
2		Противактни проводни потрошач с понављаним исправљањем Push-pull converter	Управљање оба транзистора лађи на истом потенцијалу	- Зарени напон транзистора инаге $U_{ce} > 2U_L$ - Потребан усмеривача - Потребна добра магнетика веза између оба намота примара - Опасност ако оба транзистора истовремено воде	$\frac{t_{on}}{T} = k \cdot D$		

2.a) За приказани стабилизатор напона са слике:

Израчунај U_{out} у празном ходу и при оптерећењу потрошачем као и струју на излазу из стабилизатора напона када се намерно направи кратак спој ако је познато:

- a) $V_{ref} = 5V6$, $R_1 = 10K\Omega$, $R_2 = 3.3K\Omega$, $R_0 = 0.2\Omega$,
 $R_{potrosaca} = 100\Omega$

6) $V_{ref}=1V25$, $R_1=10K\Omega$, $R_2=1K\Omega$, $R_0=0.1\Omega$,
 $R_{potrosaca}=200\Omega$

2. a) $V_{REF}=5,6V$, $R_1=10k\Omega$, $R_2=3k\Omega$, $R_0=0,2\Omega$
 $R_p=100\Omega$

$$\frac{V_{OUT}}{R_1+R_2} \cdot R_2 = V_{REF} \Rightarrow V_{OUT} = V_{REF} \frac{R_1+R_2}{R_2}$$

$$V_{OUT} = V_{REF} \left(\frac{R_1}{R_2} + 1 \right) = 5,6V \cdot \left(\frac{10}{3} + 1 \right)$$

$$V_{OUT} = 4,03 \cdot 5,6V = 22,568V \approx 22,57V$$

$$I_{MAX} = \frac{U_{BFT2}}{R_0} = \frac{0,6V}{0,2\Omega} = 3A$$

$$I_{MAX} = I_{K3} = 3A$$

$$I_p = \frac{V_{OUT}}{R_p} = \frac{22,57V}{100\Omega} = 2,257A$$

$$\boxed{I_p = 2,257A} < I_{MAX} = 3A \Rightarrow U_p = U_{OG} = 22,57V$$

b) $V_{REF}=1,25V$, $R_1=10k\Omega$, $R_2=1k\Omega$, $R_0=0,1\Omega$
 $R_p=200\Omega$

$$V_{OUT} = V_{REF} \cdot \frac{R_1+R_2}{R_2} = 13,75V \quad \boxed{V_{OUT} = 13,75V}$$

$$I_{MAX} = \frac{U_{BFT2}}{R_0} = \frac{0,6}{0,1} = 6A \quad \boxed{I_{MAX} = 6A}$$

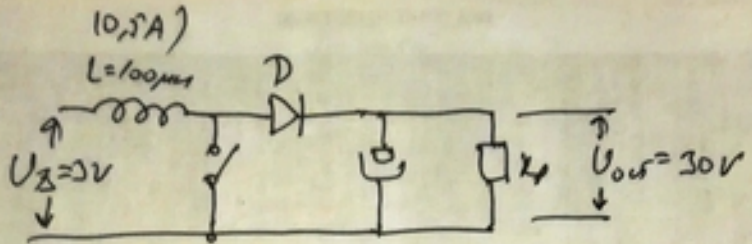
$$I_p = \frac{V_{OUT}}{R_p} = \frac{13,75V}{200\Omega} = 0,06875A \quad \boxed{I_p = 0,06875A}$$

$$I_p < I_{MAX} \Rightarrow \underline{U_p = 13,75V}$$

3. a) Step-up converter, ako je induktivnost kalemata $100\mu H$ motanog ziцом koja trpi maksimalno

0.5A (то је уједно и граница zasiћења), улазни напон 3V а потребан излазни напон 30V израчунај потребан однос импулс пауза и фреквенцију рада, како би се добио тај излазни напон, сматрати да је пад напона на диоди 0.6V?

3. 2)

$$U_L = U_B = L \frac{\Delta I}{T_i} \Rightarrow 3V = 100\mu H \cdot \frac{0,5A}{T_i} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow T_i = 16,666\mu s$$

$$U_p - U_D = L \frac{0,5A}{T_p} \Rightarrow 30V - 0,6V = 100\mu H \cdot \frac{0,5A}{T_p}$$

$$29,4V = 100\mu H \cdot \frac{0,5A}{T_p} \Rightarrow T_p = 1,70068\mu s \quad [T_p = 1,7\mu s]$$

$$f = \frac{1}{T_i + T_p} = \frac{1}{18,366\mu s} = 54,444 \text{ kHz}$$

$$[f = 54,4 \text{ kHz}]$$

$$U_p \cdot (1-D) = U_B \Rightarrow 1-D = \frac{U_B}{U_p} \Rightarrow D = 1 - \frac{U_B}{U_p}$$

$$D = 1 - \frac{3V}{30V} = 1 - 0,1 = 0,9$$

$$T = T_i + T_p = 18,367\mu s$$

б) Step-down converter, , ако је индуктивност калема 100uH мотаног жицом која трпи максимално 0.5A (то је уједно и граница zasiћења), улазни напон 18V а потребан излазни напон 5V израчунај потребан однос

импул пауза и фреквенцију рада, како би се добио тај излазни напон, сматрати да је пад напона на диоди 0.6V?

3. ( )

$$U_L = L \frac{\Delta I_L}{\Delta t}$$

$$18V = 100 \mu H \cdot \frac{0,5A}{T_i} \Rightarrow T_i = 4,777 \mu Sec$$

$$5V + 0,6V = 100 \mu H \cdot \frac{0,5A}{T_p} \Rightarrow U_p + U_D = L \cdot \frac{\Delta I_{max}}{T_p}$$

$$5,6V = 100 \mu H \cdot \frac{0,5A}{T_p} \Rightarrow T_p = 0,892857 \cdot 10^{-5} sec$$

$$T_p = 8,928 \mu Sec$$

$$f = \frac{1}{T_i + T_p} = \frac{1}{11,7 \mu sec} = 85,42372 KHz$$

$$f = 85,42 KHz$$

$$U_p = D \cdot U_\delta \Rightarrow D = \frac{U_p}{U_\delta} = \frac{5V}{18V} = 0,2777$$

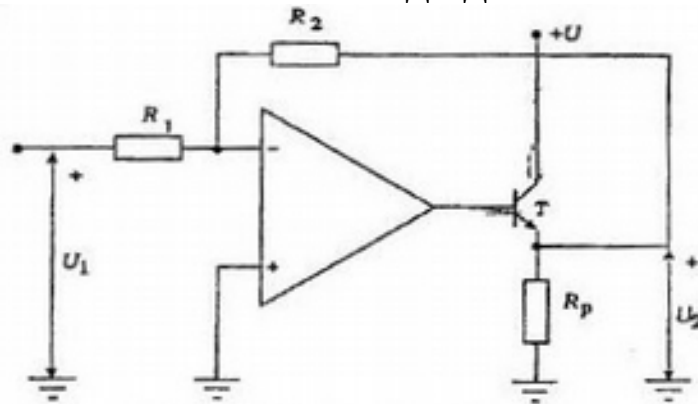
4.a) Волтсекундна једначина подизача и спуштача напона, шта говори због чега је битна, „који односи владају“?

Одговор потражити у књизи Електроника 2, аутор Ратко Опачић страна 91,95 страна.

б) О калемовима. Дијаграми промене струје кроз калем за разне учестаности. Хомологи крајеви?

Одговор потражити у књизи Електроника 2, аутор Ратко Опачић страна 86,87,88 страна.

5.a) Израчунај отпорност R_p према приказаној слици ако је $R_1=2\text{k}\Omega$, $R_2=10\text{k}\Omega$, $U_1=-0.2\text{V}$, $I_p=200\text{mA}$.
Одредити и потребно β транзистора ако операциони појачавач може максимално да да 5mA ?

2) $R_1=2\text{k}\Omega$, $R_2=10\text{k}\Omega$, $U_1=-0.2\text{V}$, $I_p=200\text{mA}$
 $R_p=?$
 $\beta=?$
 $I_{op\text{max}}=5\text{mA}$

$$\frac{U_1}{R_1} = -\frac{U_2}{R_2} \Rightarrow U_2 = -\frac{R_2}{R_1} U_1$$

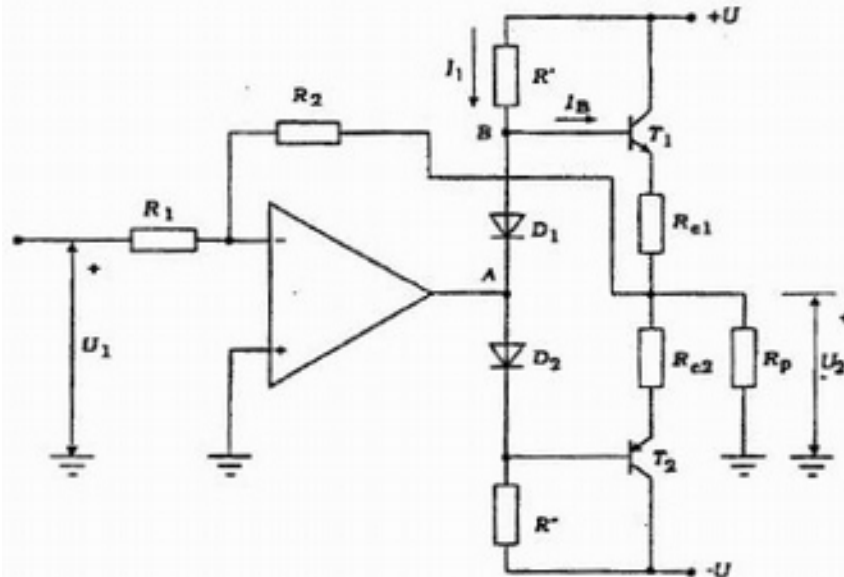
$$I_p = 0.2\text{A} \Rightarrow R_p = \frac{U_2}{I_p} = -\frac{R_2}{R_1} \cdot \frac{U_1}{I_p}$$

$$R_p = -\frac{10\text{k}\Omega}{2\text{k}\Omega} \cdot \frac{(-0.2\text{V})}{0.2\text{A}} = 5\Omega \quad \boxed{R_p=5\Omega}$$

$$\beta I_{op} \geq I_p \Rightarrow \beta \geq \frac{I_p}{I_{op}} \Rightarrow \beta \geq \frac{200\text{mA}}{5\text{mA}}$$

$$\boxed{\beta \geq 40}$$

б) Нека кроз потрошач $R_p=100\Omega$ треба да тече струја до $\pm 100\text{mA}$, док је $\beta=100$ и напони напајања $\pm 15\text{V}$ израчунај R_{e1} и R_{e2} за приказано коло на слици испод?

Повишење напона у тачки B изазива повишење напона на бази транзистора T_1 , па кроз њега тече струја ка потрошачу R_p . Слично се дешава код негативног излазног напона.

Напон на диодама D_1 и D_2 је обично нешто виши од прага провођења транзистора T_1 и T_2 јер се сви ови елементи производе у дискретној техници и њихове карактеристике могу међусобно доста да се разликују. Због тога се у емиторска кола транзистора T_1 и T_2 стављају отпорници R_{e1} и R_{e2} и они служе првенствено за ограничење мирне струје кроз транзисторе T_1 и T_2 . Ови отпорници такође чине додатну негативну повратну спрегу за смањење изобличења (види уџбеник из електронике I), донекле штите од кратког споја итд.

И код овог кола је за добијање веће струје (на пример 10 A) потребно ставити Дарлингтонове спојеве на излаз и тада треба ставити четири диоде за компензацију њихових прагова провођења.

Пример: Нека кроз потрошач $R_p=100\Omega$ треба да тече струја до $I_p=+100\text{ mA}$, док је $h_{21E}=100$ и напони напајања $\pm 15\text{ V}$. Струја базе излазних тран-

зистора је $I_p/h_{21E} = 100 \text{ mA} / 100 = 1 \text{ mA}$. Струја I_1 кроз отпорнике R' и R'' треба да буде много већа (бар 5 пута), па је: $I_1 = 5 \cdot 1 \text{ mA} = 5 \text{ mA}$. Напон на отпорнику R' је приближно 15 V (толики је приближно и на отпорнику R''), јер је напон на диоди много нижи па је отпорност $R' = 15 \text{ V} / 5 \text{ mA} = 3 \text{ k}\Omega$. Отпорности R_{e1} и R_{e2} најчешће се одређују експериментално али ипак требају да буде много мање од отпорности потрошача (бар 10 пута), па је $R_{e1} = R_p / 10 = 10 \Omega$.

Поред наведених кола, постоје и боља, али су знатно компликованија и најчешће се израђују у хибридној техници.

6.a) Isolated Flyback converter ?

б) Isolated Forward converter?

Одговор потражити у књизи Електроника 2, аутор Ратко Опачић страна 95-100 страна.

Предметни професор:
Слободан Вуковљак